

הנהגת הרכב

ירדו בשנת תשס"ח לאפים ושערים ושלג לבריאת עולם
 נעזרו הגשמים ולא המעיר כל הסורף אלא מעט.
 מועיר וקראו צום להסמן לה' למת מטר על פני האדמה.
 ויהי בליל ראשון של פסח אחרי חגגת ערבת ואדווי אבי
 הרא"ש היה יושב על פסח בימו ואנחנו קנת מהסברים
 עומדין עליו מימינו ומשמאלו ואמר עמה היה עוב לעובר
 הדבר אשר משולם משהמי עליו למה לא זכירו ושאלו הגשם
 עד שבעמות. ועשוהו קנת מהסברים טוב הוא שמדיע הדבר
 לוקים ועשו כן אשר בעיניהם ושלמו לחון הכנסת להוכיח
 למחר הגשם ועשו כן וזכירו כי הכנסת הגדולה הי"ג
 מדות. ויהי קול הוכיחו והנה רעש מקנת הסכמים אשר לא
 היה הדבר בעתם ויזילו קול לאמר שלג היה רחוי להוכיחו
 שמיין קללה הוא ומחשק א"א הרא"ש ולא דבר ביום ההוא
 מאומה עד ליל חולו של מועד. וכחוב מנגלת ספר לחוק דבריו
 וזה תרפ"ה.

על פי שמעתי כי יש מחיים על דברי באמי לפרש מה
 שאמרתי שאין רחוי לסקוק מלהוכיח ולשאל עמה ביום
 טוב הראשון של פסח, ולא מן דוד אלא מכבר ימים רבים
 באשכנז נמרחמתי על שני דברים שראיתי שנהגים בימים
 הללו. האחד שאין שואלים הגשמים כמקורן. ואף על גב
 להמירין בפרקא קמח דמעתי ' מתיא מניח אומר ובעולה עד
 כ' יום לקופה ואמר דב הונא בר חייה אמר שמואל הלכה
 כמנהיג. ואין בכל מילתא אוליגן בער סכמי בעל ועבדין
 כוונתיהו היכא דפליגי אהדי סכמי בעל וסכמי ארץ ישראל

דחלמוד צבל חשדין עיקר, ה"מ בדבר איסור והיתר וחיוז ופטור טומאה וטהרה אבל דבר החלי צורך השעה ואין בו שינוי לעבור על דברי תורה ראוי לילך אחר השנים והמקומות והזמן דצבל שוכנח על מים רבים ולא היו צריכין גשמים עד ס' למקופה או היה זמן הזרע מאוחר צבל. אבל בארץ אשכנז שזמן הזרע הוא מחלי חשוי ואילך הדבר ידוע שאם לא ירדו גשמים מיד אחר הזרע שהוא מתקלקל שהעופות והעכברים יאכלוהו כלו למה לא נעשה כצני ארץ ישראל ששואלין הגשמים במרחשון כרצון גמליאל, כי בדבר הזה אין מחלוקת בין צני צבל ובין צני ארץ ישראל שיתנו אלו טעם לדבריהם שראויים לעשות כך ואלו נותנין טעם לדבריהם שראוי לעשות כמותן אלא שצבל היו עושים כפי הצורך להם, והמשנה² שאומרת ששואלין במרחשון נשנית בארץ ישראל כפי הצורך להם. ואל תחמה אחר שכחתי שאין מחלוקת ביניהם מה הוצרך שמואל לפסוק הלכה כחנניה, די"ל לפי ששנו במשנה ר"ג אומר צ' במרחשון שואלים את הגשמים ואמר ר' אלעזר הלכה כר"ג ה"א אין לשנות בשום מקום ולעבור על דברי המשנה וכמו שפסק ר' אלעזר קא משמע לן שמואל שאין זה כעובר על דברי המשנה שלצני ארץ ישראל נשנית המשנה כפי מקומם וכפי צרכם. השתא הדברים קל וחומר אם צני צבל עושים כפי מקומם וכפי צרכם שלא צנינו המשנה כל שכן צני אשכנז יעשו כפי צרכם צנינו המשנה. וכן מצינו שכל המשנה לא נשנית אלא לצני ארץ ישראל ולפי צרכם דפרין מהא דאמר ר' אסי א"ר יוחנן³ הלכה כר' יהודה דאמר העובר לפני המזבח ביו"ט האחרון של תג האחרון מזכיר אהא דפסק ר' אלעזר הלכה כרצון גמליאל דאמר שואלין הגשמים בשבעה במרחשון, ואין חילוק בין שאלה להזכרה כדמסיק בגמ', ומשי הא לן הא להו דצני צבל איח להו פירי דצברא וצריכין להביאן לביה אחר התג קודם שירדו הגשמים ולפיכך אין שואלין עד שבעה במרחשון איבעית אימא⁴ הא והא צא"י כאן בזמן שנהמ"ק קיים וכאן בזמן שאין צהמ"ק קיים, אלמא שכל אלו הזמנים אין אלא לפי צורך המקום והזמן.

והמנהג השני שנוהגין לפסוק מלשאל ולהזכיר ביום טוב הראשון של פסח והדבר ידוע שנאשכנו עיקר קיום התבואה היא על ידי הגשמים שצן פסח לעצרת והמשנה⁵ שאומרת שמפסיקין מיום טוב הראשון של פסח לצני ארץ ישראל נישנית כאשר הוכחתי ולהם היה קציר שעורים בפסח וגם החטים כבר עמדו בקמותיהם ואין צריכין אלא להתיבש ולהתבשל עד עצרת ולכן הגשמים סימן קללה הם. אבל באשכנז שאי אפשר לתבואה להתקיים וולתי במטר שצן פסח לעצרת סימן צרכה הוא להם ולמה לא נשאל וזכיר עד עצרת. ודיני חזרה של מוריד הגשם יהיה להם מעצרת

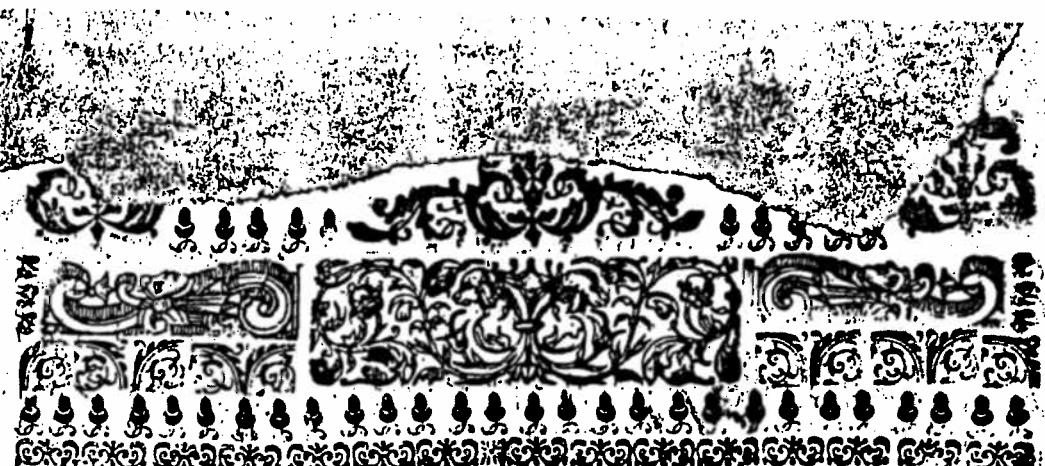
ואילך כמו לצני ארץ ישראל מפסח ואילך כמו שהוכחתי שכל ארץ וארץ לפי צרכה שאלת ומוכרת דכמו שארץ ישראל וצבל חלוקים צמנהגם בשאלה והזכרה ואלו עושין לפי צרכן ואלו לפי צרכן הוא הדין שאר ארצות דמאי שנא. ועוד ראיה מהא⁶ דשלחו ליה אנשי יבנה לרבי כגון אגן דצריכי למטרא אפילו בחקופת תמוז כיחידים דמיין וצשומע חפלה אמרינן ליה או כרביס דמיין וצברכת השנים אמרינן ליה שלת להם כיחידים דמייתו וצשומע חפלה. מיחדי אמר ר' יהודה אימתי בזמן שהשנים כחקנן ישראל שרויין על אדמתן אבל בזמן הזה הכל לפי השנים והמקומות והכל לפי הזמן. מחני' קא רמיית עליה דרבי רבי תנא הוא ופליג, אלמא דר' לא פליג אלא צני עיר אחת. אבל ארץ אשכנז שהיא רחבת ידים מודה רבי דשואלין * כל זמן שהם צריכין, וכיון ששואלין מפני הצורך כ"ש שמוזכרין דהזכרה נמי רצוי שאלה היא דאמר ר' יוחנן כל זמן שהוא שואל הוא מוזכר. כל אלו הדברים דנתי לפני רבותי באשכנז ולא היה אדם מערער לדברי אלא שאמרו אין אנו צריכין לשנות המנהג באשכנז כי אין ענינת גשמים מצי שם והרבה פעמים התבואה מתקלקלת מפני רוב הגשמים. כשיצאנו מאשכנז ועצרתו דרך פרובינצא שמעתי צמונפישליר שהיו מוזכרים הגשמים צ' במרחשון וישר מאוד בעיני. ואמרתי לחכמי צמונפישליר תרצתם לי קושיא אחת ולענין הפסקה מה אחס עושין, ואמרו שעושין כמשנה מיום טוב הראשון של פסח פוסקים. אמרתי להם שמא אינכם צריכים מטר צין פסח לעצרת אמרו לי שהרבה הם צריכים ואי אפשר לתבואה להתקיים בלא מטר, ואמרתי להם כל דברי כאשר הם כחובים למעלה וישרו מאד בעיניהם אלא שאמרו מה שאנו שואלין בשבעה במרחשון כך הנהיגו חכמים הראשונים. ועל ההפסקה לא נוכל לעשות דבר צנוי מנהג אם לא שיתבצלו חכמי הארץ ויצאתי משם ולא ידעתי מה הפסקה לעשות. וצבואי הנה ראיתי שיותר צריכין גשמים צין פסח לעצרת משאר מקומות ואמרתי כמה פעמים לחברי שראוי היה שלא להפסיק מלשאל ולהזכיר עד עצרת כי עתה אני יודע שכל הארצות שאני יודע עיקר גשמייהם הם צין פסח לעצרת וצבואי רבים נינהו. אלא שלא מלאני לבי לדבר דברים הללו לשנות המנהג. ועתה שראיתי כי צעוותינו הגשמים נעצרו ונתקלקלו הזרעים ומחענין בשביל הגשמים ואף בשנתות וימים טובים שאין מחענין מוזכרין שלש עשרה מדות ואומרים פסוקים של מטר אמר לי לבי עתה הגיע העת לחקן מה שנתאיתי זה ימים רבים כי צבואי שישמעו לך בעת צרה כזאת ואם יקיימו עליהם צננה הזאת יערב עליהם ולא ישובו ממנה. וכן צבואי היו עושים אלא שהטו את לבצם והסבבו את דעתם אחרוני.

6 שם יד, ב (פ"א מ"ז).

5 שם ב, א (פ"א מ"ג).

4 לפנינו בגמ' גרסא שונה, עיי"ש.

3 שם ד, ב.

ספר חרות חיים

והוא חלק ראשון משאלות ותשובות השויבי למוך חושן
בבשפט

חברו הגאון הגדול המפורסם מופת סרוך רבן של כני סגולה ידב סגובל
מרהא ורבה כההרר חיים שבתי לנקס

זה חסד גבר גורם כשצרוס פתן השוב וכתפסו סוראותיו בכל
תפונות יסאל בהבור עשה משאלות ותשובות חסיכות לסור חכ
סעור עם קונטרס עיגול ראותתם כרהש

וערה חסובו בני וסר אל סכוסת סהרורו השוכה סכולק חסה עם סוכריוס
סרוריו סכספאס ס ס סחכס סביר וסרורס כסרף ירהשען שרשן
סגובור וסרוס כסר רפאל רברן ינו וסגוביר וסרוס כסר ווסס
שאפורשה ינו וסגוביר ססרוס כסר שלמה אבראכאניל ינו וסגוביר
ססרוס כסר עחק סוביון ינו ססנו סס סכסר כסלוסר חן וסר על ירו
סנו ססלסר וססרלו ככל סססני ססר לסוניו לסורה : סס ססס ססן וססן
ססכסר ססס סס יוסר סססרס : וסר כל סס סס לו רעס וסס סכל יסין סרעס
ססס וסרורס : לקס סססן ססס קסס קסס סססו סססר : וסססרס כסין יסס
וססרס : כרי סובלו לסוניו לסררס : סס ססר סססרס סר סורס : וססרס סובלו
לסרורס לסכרס ססן סס סססו עסס וססלו וסס סכוסס לסיוע ססוכוה סססרס
סורס : כרי ססל לסווס סכסווי סוכה וסוכות זה סוכו לכניס סוסקיס כסורה :
וסן רור יסל וססלניו סססרס : ססן

כרפוס המשוכח של הלמוד חורה יע"א במצות פרנסו
ומנהיגי רופן ה' אמן

רענן ראש כתי לפרק חיים סת החיים וסת סעוב לבי

כשלוניקי

ססר ססס סססל סססו ססס סססן סססר וסס סססו ססס
סס סססן סס סססס סססו סס ססס סססן ינו סססו סססר סססל
סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן
סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן סססן

הורות חיים חלק שלישי סימן ב ג ב

אף שלא נתמלא זקנו יורד לפני התיבה באופן דנתמלא וקנו
מציא בין לקיעותה של שאר ימות השנה בין לזורד לפני
התיבה כמעטיו זכיון סכן על כרחיך בריית דקתני גבי תעניות
זקן חיכו אלס למנוח מן המוכחר אבל לעובדא כנתמלא זקנו
כגו כההיא כרייתח דפיק מחולין ופיה בקרי היתכס מדוקדק
אמנם פס פים לילסאל להטור א"ה זל כה תעניות
מלשמיט למרי תנאל זקן חטונ כמתנל ולא ירעת למה וחולני
מפרש זקן דכרייתח זה שקנה סכמאו סימס כשרס וחכמה
ופכר כחכ לחלה דכל תעניות מעשיות לפס מי שאמר להס
לכרי כוכוסין זקן טהא חכס לא היה סס זקן מעמידין חסס
לא היה סס חכס מעמידין החכס ספויחס ואס היה זה ראוי
זכיו להחלל עומד להתפלל כו' מ"ב בעיקר הדין כדון
זס סל מ"ד ה"ל הדין דין אמת וכרת הוא שכל שלא ראינו
פעשה תשו' שלמה שראוי להעבירו ומה גס טעור היום עשה
סאורה כסתס יכס אע"ג דאיפו' דרכס הוא וכתיב היתכס כח'
מאבלות חסורות סכל שאיסורו מדכרי תורה לכבילה אע"ג
דשיא כהנהא חסור לעשות כו' סאורה וכל שאיסורו ככבילה
מדכריחס מותר לעשות כו' סאורה מ"ד רבין דסתס יוכס
אקדוהו אף כהנהא ולא מעשה' לרבנות רס"ל רמין חילוק מולין
הקודס לזמילכו זה אלא אף למש' סככיל הטור זה סו' קכ"ג
מדקכס כסס' דס' סכתב על פס' הגאון דדוקן הוה אף חיסור
ככאלס במגע סל גוי בין סלנו דגויס' בזמן הול' אף רביס'
לנכך כו' נכר' פכטס לוח ס"ה סהלחס זנס' ברס' מחדר לוי'
חכוכ א' כתשוכ ומיכס יד' והכו' דלס לוסף עלס דדוקא למשרי
כהנהא חס נעכ' סגוי' בין סלנו או לרוב או לקבל חובותיהס דהוי
כעגיל מידס אבל לעשות ססורה לקבול ולסכור יד' דכל אנשין
שוין דראוי להחמיר ועמולס לא נשמע' ארס פמלא ילכו לכך
כרל' הדכריס דיד' הרכר פשונס כמ"ס סה הפוס' או דס'
זק כל סלא ראיכו פעשה תשו' אף ראוי להיות מ"ד רמין הכלל
פיו כדאי ככני המקוס כה' להנול' אף הדכריס ירי חוכסס
נאס הנעיר חיים סכתי

סימן ג שאלה שאלו עתס שאלו רחוקה ממלכות
בראזיל טקוד מקום רחוק מהקו השנה
לגד דרס סקוטכ הרומו גבול סס עשריס מעלות ויותר וקוטכ
כפני כסור להס תחת האופק עשריס מעלות ויותר וקוט
השכס וכל סרר זמריס אשתנה סס מקיץ לחורף סמיות סחמה
להס מתשרי עד יוסן ויסוף הגשמים מניסן עד תשרי והגשמו
הס צורך להס מניסן עד תשרי ומתשרי עד יוסן אף להס
צורך כהס כאוסן סלגורף הזרעיס ולפירות האילנות כריכיס
גשמים מניסן עד תשרי ומתשרי עד יוסן אף להס צורך כהס
וגדולה מולת סאס יקו' להס גשמים מתשרי עד יוסן הוא רש'
להס הרבה שכהיות סאין אויר אותו מקוס טכ כמזן מקוסנו
אנחנו וסכ' כמזן אס יסיו' גשמים מתשרי עד יוסן יתרכ'
קאויר ונהפך לחולאים רעיס ופס' או ססיכות דוניס למנת
סרר מפלה כענין סאלה והזכרה ולסאלו גשמים מניסן עד
תשרי וסלא לסאלו מתשרי עד יוסן וכן בסוכרה לחזיר
גשמים מניסן עד תשרי וסלא לסאלו מתשרי עד יוסן על כן
וירט מורכו אס הדין עשהס וכאורו כראה אור'

תשובה הן חמת כו' טרדותו רכו סמכה פניס ומה נס
בעירנו זאת סחמת ככרי' מלכות סככתנו עלי' על
נארנו

ובל זה לרווחא דמלתא כו' לע"ד לפוס דניח אפי' המקלי
כענין משא ומתן כסתס יוכס לסאת ולתת כהס אס לא כמקוס
אמר התירי ח"ל כמכוא כנו' יד' סו' קכ"ג וראוי להעבירו עליו
רשע מיקרי חפר קהתראה ודטיא להסול עובדה רתכב עליה'
הדיף זל הוכאה חסונתו סס כסוף ס' הכל כו' על מ"ד העובד'
פכיו דכרי עגלו' וכיונח כהן כגון ששרגן כסירי טעור סמת'
קירו סלא לעשות כן נאס איכו טומע ססרקין חתו ועליו ועל'
כמותו נאמ' יתנה עלי' כקולה כו' אף קמן ככילו דכה קל כענין
הכריות לרין כסירי העורב אמרו דרשו' לסלקן כ"ס כמקלי
כאיכוו חסור מ' כרייס זל וחס גס כקקמתו הרעה אכס'
תקרוס לעשות עקירה סמורה סמכארה כסלק דודאי לת דין
קרי' כקס דמילתא דפסיטא הו' כו' על הצבור מוסל להעביר
תקפ ומיר אחרי קסר כתקבל עליו ערות כוה ויכרוו סוכ'
עכבכור כהכפת וכמעשים טובי' ול' יטובו עור לכסלה להעביר
לפני התיבה אותו האיס אשר פי' ה' יקבנו וככר' ירוע מ"ס
ה' אס תקול' ככלל' רכס' הנו' ה' אף כרס כמ' כס' תל' זס לכך
טוב ויסר הוא כענין ה' וקכס כו' ועבירו את ה' ז' זה עת'
אמר יטוב סחטתו אס' חטא הן כל זאת כמתני' כחכאי יס' סכמיס
ככרי אלה הרבני האיטי' מסרו ארץ כו' להס סמכס סנאלס
קי' סמנפת דכריס כטער המסר' יסוסע ככמהרר' יוסף מדלג'
ק'יסן ב' ראיחו' ככרי ח' ס' יקידנו כמסר' יהושע'
כרו כמ"ס כענין ה' קכ"ג וכן אמת פק'
הכריס סכואר' ככפרי' אף זו לכר' אוקר כטיה ססל על דכרי'
ס' סכס סכתב ס' תשרית סכר' סס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
וכל הכלוים עמו ריקס ועכר' דמכא לית סא לית אומ' דסרתי'
לוי דכרי קרב כו' ז' דקס דררסי' כמ' סאי פרוק כאה סלא ינח'
על' סס רע כילדותו לס' סכס יתורס הוא חלא סמסמעות
דסתס פרוק כאה סיוס סעיקר זמנו וקוסמו דקייכו ככסרותו
קיה כאה ולא ינח עליו ס' ויכ' כתכו הקוס' על דכרי סמ'
וזל פי' כשעמד על פרוק אפי' כשהיה כחוק קיה כאה כלי ס'
קענין זה ככת רס' זל זנס' צריך סאפי' כילדותו לא ינח עליו
ס' כ' כוקטתו וא"כ על כרתיך כיתו מעפרות דאמרי' סיינו
על כני ועל כני כיתו זנס' דיוק מילת דתו ריקס דהיינו כניו
נככותיו וכל הכלוים עמו סכל זה ככלל ככלל כיתו כמו סכתב'
ג' כ' ס' סוסק' ז' וק' וזה אמת אמכס כהס סרקק דר'
נשתנה זקן מסאר סגנאיס דיר מדכרי דמכס דקון א"י ס' אף
למנו מן המוכח' לא לעובדא וס' מ' מסאר תנאיס כר' ראוכל'
למיר כחור' קתרי אכפי' או דה' סכס גרפתו כההיא כרייתח'
דתעניות כגרת התוס' דתנא אף אורידן לפני התיבה לא זקן
ורביל ומי סנתמלא זקנו והקשה סה' הפוס' כר' דלריהו קשיא
דישא רחמי זקן אס' קא קתמי סנתמלא זקנו ולרידי כו' ס'
דזקן למנוח מן המוקחר ולעובדא מן סנתמלא זקנו
עוד יר' לומר ססוס דתינ' ככריות' כס' ס' דחולין כתמלא'
זקנו ראוי לעשות מ"ד ולירד לפני התיבה וכתב ה' הפוסק
סכרי' התוס' הס ככרי' קדמכס וס' קכוע קרי למתפלל
כתעני' כו' ולרידי קמוכן מדכרי' קתוס' ס' סקורא את סמנילך
עומד וכו' וכן ס' לולכ הגוול דכרית' חרתי' קתי' מ"ד ויורה
לפני התיב' למכרס' תוס' דהיינו מ"ד קכוע כסאר ימות סנהר'
או יורד לפני התיבה כמעניות ויה דכהנהו צריך כתמלא זקנו
אבל כקראו כעלמא כסאר ימות סנהר' מי סככיא כ' עמתי'

תורה חיים חלק שלישי סימן ג דה ג

אם הופיר מחורין אותו ע"ס והבא הוא להקד. שמעיה ספק
 קל וחומר של שהא מחוספין של חג וחזק אלו סימן קללה
 ונחכי אם הזכיר נשם בברכת. הפנים אין מחורין אותו
 ונחיה אבוא לענין פסק דרינא כגרון דית כפי מה
סהוגר שלט היו חלל קנת יחורים שתחאשכו בעיר אחת
 ולא הכעיה למה סגל מקרי הלאם רכתבא חלל חף לרברי
 הרשם שהיה נוטה בו הרי כתיב דרוקח בלדן אחת כונס כמו
 השרד בכללה או חשכו בכללה אבל בעיר אחת לכד חף בעיר
 גדולה כמו ניונה חזיק בגמרא דלא ישאלו חלל כגומע תקלה
 ומה נכ רחף הרשם כרב בתוכה הו' של קבלו דרבינו ונס
 לא רבא לנשות מעשה לענאו וכתב וז' וכדאיתו כי הטו את
 לכ הקל לבלתי קבל ממני דברי הליהם חיים גם את חזרת
 כי מלחול ולהזכיר בבית הכנסת שאני מתפלל בו אע"פ
 שהייתי יכול לשאלו אע"פ שאני יודע כיון שגורך דכיס הוא
 לא רבית לעשות אגודות אגודות וכל זה לענין ימות החמה
 שהיא חמה הפסח עד חג הסוכות שאין להם להזכיר ולשאלו
 נשם בברכת השנים חר אם גריכום נשמים ישאלו כגומע
תפל אמנם עומן חג הסוכות עד חג הפסח כפי מה שכתב בשאלה
הנשמים רע להם וברית לרבי חזוני אדרי אין להזכיר ולא
לשאלו כלל נשם כגום חומן כל שהוא רע להם כפי מה שהפסח
 אל כפי המנהג והכי כמו אמרו נשם כפי קדושתו חר חסר
 חר ויחזן הלכה כר' יאזר' כו' וימי חר יוחנן הכי והתנין כן וזכר
 הלכה כרב כו' פ' לא לא קמיא כל' ו' ולא נסו עמי שבה לרודן
 דאית לן פירו דברא פי דלכלי בכל חית ולא חזאיה נפירות
 בשבך כל תשרין חן מדין. ארץ לר' וזו חתי חת לתי עולי
 רגלים כי קאמר ר' יוחנן כגון שאין בית המקדש קיים השתא
 דאיתת להכי כל הלא לר' דהו' ולא קמיא כגון כגון סכ' ק' ק' י'
 כל' כגון שאין ב"ס קו' כל' מה' זה כל' שישנות מנד הנשמת
 חן שואלים והכי כמו אמרו דכתיב הסוכות שוא' מטר כגומע
 יש חזרון ולא כראשון כגון כגון הפסח שגום דר' הנשמים
 ס' קללה בימים הראשונים של חג ככל' הרבנים סגל
שכחותו מתוך הו' כשאלו חן להם להזכיר ולשאלו נשם בברכת
השלי כלל השנים מטעם דכתיב חלל חס' נטרכו נשמים בימות
כהתה מפני וחזק ויסאן כתיב הנלך הנעיר חיים סבת
 ג' ופ' ד' בסג' סנהנים ככרות מילה שחזקו פלין על
 פניהם ככה סל חיותו חכי הכן כמו
 ככתוב בשוליו הלקט היותו ארכ כז' כפי קל' ח' עור ח' ח'
 שבוים המילה חן נופלין ככ' ס' ששם המילה ושאלת חס' חן
 חבי הכן בעיר חס' נופלין על פניהם כאותו ב"ה או לא יראה
 הדבר פשום שחין נופלים על פניהם סג' שהולכים הקרובים
 שם ומהפליים כנעיות הקרובה והקרשים ושאר החמלה בעל
 מנות העלה להיותי המנוה הו' חת ראו' לשמוח עליה וכתבתי
 ככ' ר' אליעזר דמילה רשכב אומר כל מנוה שחכלו עליהם
 כשמה כגון מילה דכתיב שם אגבי על' אמרתך כגון גא' כלל
 רב ערין עושין אותה כשמה ואין כל' חס' עושים הקלה כחוק
 אותו כ' והנה מעשים כלל יום בעירנו זאת חף שאין אבי
 הכן בעיר ונכ אין מלין אותו תינוק פכ' ה' חלל כחוק ביתו
 כל אבי הכן והולכים קרוביו נכ' ומתפללים כגנינות פנהו
 ואין נופלין על פניהם וזה מנהג פשוט ולא כית' להכתב בזה
 מרוב פשיטות נאם הנעיר חיים שבת

קובץ ה' ששה עיר אחת קתי כה ד' קתי ככ' ו' והמה
 כחוקים כפסקים כדאג' א' של האלך
 ידה ובה' ג' חקמי מרכיזים מורה וז' כ' מומן קדמון היה חזון
 מחמקה היאורים בית ח' מ' מותר להתפלל לעובדים אכ"ה שהיו
 בחיים מחזן לעיר להסתחר בעיר והיו מונים כתי' הקלחג' ש'
 וקבית היתה צומח קרונה להם והיו נאמרים שמה דר' ער' ק' א'
 להתפלל שם עד בלוח זמן כתואנה ועולה שחמרו קנת אש' ו'
 מכני יקרא שהעולים השוכנים במקום החוה חלל הכית הנד'
 שהיו רוכ' לקחתם ולבנותם מקום לבית חובותם עד שכלעזר
 זה קס חס' ח' מאש' הארץ והקדל חליו קנת חנפי' מכל ד'
 קבילות הנד' וחס' אותם כד לרים דכ"ס המושכים לבו א' ח' ס'
 שלכו להתפלל עמו בכית ההא כד' של ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 מרקדים שם וישמעו חליו קנת חנפי' שנים ששנה גרנדים
 מכל קהל וקבלו מד' קאלו הנד' כל ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 כהלות הג' וינכו ויבטו הכית ההיא מחדש והחכם הנד' היה
 להם לראש ולקנין ותפללו ספק זה זמן רב וכל אש' בעיר
 סז מחרשים ונח' דברו עמהם מחום ואף כי הרב' היה קשה
 בעיניה לראש' בעי' קהל מחדש וכל אש' העיר היו מחלונת'
 על הדבר ולא ידעו השלום ונתחזקו חזקו הפהלות לא דכתי'
 עמהם שטוב ועוד רע והיו סיוס אורע חקר' ב' ח' ח' ח' ח' ח'
 ל' ח'
 סקל קיאל כדאותו שהיה בנין חלל כי כפי דת' לא יוכלו
 חסדיו לבנות ב' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 עד שמהם כעסו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 סכפוד הישנים לנ' ס' שהיה להם זכרוב רחמי' עורס וע'
 שחודות ופנורים נחמלה בגודל ההיא ופכ' לא תועיל לגמ'
 כי ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 שלא יפתח לעולם וען היה קנת' סכנין מפורת' עד ששאר
 סגור סקל ההוא ומן זה עד עת כה' בני' חלל' בעיר' ח' ח'
 ואף שהלך מן העיר וקיה העיר ככלכל קמו קנת' חנפי' ח'
 ופתחו סקל' הסגור ועכו עתה מחדש כפי ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 דיון חזר סכני' והגו' היום כגור וכל זה מסיבת הריסת הקהל
 קהוא והנה כעת כה' הגולגלי לעיר ההיא הנה כל' שהיה ח'
 הלכו למו חים לרבו פנו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 חסד יהיה שמה ברזח ואש' לא יכלו להמלם מחזן לעיר כסגור
 כעכבר העיר וישבו קס' ומן קה' עד שהחזיר' להם והג' חלל'
 ח' לרבו ויתקבלו היהודים הנשארים בעיר ויאסכו בקהל
 ח' להתפלל שמה כי נשארנו מעט מהרבה והתפללו שמה כלס
 כארז ומן קט' עד שריים ס' על' הארץ והיו האנשים המפורד'
 והמפורדים באים אל מקום חללם ככתחלה ואז הככמו כלס
 לפתוח הד' קהלות הסוכות ולהתפלל כהם כימי קרס' וכן עשו
 ובעת ההיו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ס' עקר דירתו מן העיר ככה בני' חלל' והיה החזן לעיר הוא
 וכתו והחכם הא' מן הג' היו גר בעיר כי ביתו וכחו היו
 מחזן לעיר שהכרית' בעת כה' בני' חלל' והוא היה כחוק העיר
 כאורח' נטה ללון והחכם החזר' הג' היה חלל' ומוט' על ערש'
 דו' לא ושמע ולא יבין כל' הגעשה בעיר כי האריך את חוליו
 קרוב לה' חרשים בחול' ככד ואז באותו היום החכם הד' של
 הקהל חס' ההוא הנהגם היה משתדל להכנס ולקחת'
 בחוקה ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

comprised a total of 95 pupils, 53 boys and 42 girls. He received a certain amount of financial help from the Government subsidy. At the beginning of 1849 the Government of N.S.W. introduced the Denominational School Board, subsidising all the principal denominations but that of the Jewish faith, and to receive assistance it was necessary for the school to be attached to one of these religions. Isaac's school was a Wesleyan establishment. The Jewish boys and girls of Melbourne attended classes which were conducted by Lindenthal.

On 4th June, 1848, the Committee received a copy of the Chief Rabbi's Rules and Regulations for guidance of all congregations under his jurisdiction, and in reply thereto, and to another communication, A. H. Hart, President sent a most interesting account of the state of the Melbourne community at the time and the problems that were facing it. Under date 27th June, 1848, he wrote:—

Most Rev. and Dear Sir,
I have the honour to acknowledge the receipt of your kind and valued letter bearing date 14th November last, and in reply I beg you to believe that the members of this little congregation fully appreciate the benevolent and spiritual care with which you watch over scattered flocks, even to the remote corner of the earth.

Ten years since and the whole of what is now a flourishing city was a wild forest, inhabited only by aboriginal savages. Since two years after, a few Jews from the surrounding colonies took up their abode in the newly formed town of Melbourne and in the approach of the New Year managed to collect sufficient number to form a Minyan. The usual service was performed on both days and on the day of Atonement following. For two successive years this in all that could be done, but after that time matters began to improve, and it was determined that Divine service should be performed on Friday evenings, Sabbath mornings, and Holydays. A Sefer Torah was procured from London, and subsequently a second, and I had the gratification of officiating at the general desire of my Brethren as Reader. In office I performed all the duties both within and without the Synagogue, as well as my abilities, which are very limited, permitted.

To continue my narrative (which I hope is not tiresome) my Jewish fellow colonists, thinking with me that a private house was no longer suited to our circumstances, determined on building a more suitable place wherein to celebrate the rites of our Holy Religion, and a Synagogue with a dwelling attached, on a small scale, suited to our means was forthwith commenced (on a piece of land generously presented to us for the purpose by the Governor of New South Wales) and is now near completion.

The Synagogue was sufficiently forward to be consecrated some time since, and the ordinances of our religion are now performed with as much regularity as in the larger Synagogues of Europe, and it is pleasing to reflect that the handful of Israelites resident here had, unaided, done this. There have been registered in our books, besides three marriages, nearly forty births and six deaths (two adults and four children). Of the births about half were boys, and you will be pleased to know that all were circumcised by a self-taught, though skilful operator, a resident member. We have a most eligible site for a burial ground (also a gift from the Government) and at our expense we have enclosed it and erected thereon a substantial and necessary building. Within the last few months we have engaged a young man, son of Mr. Linden-thal, of the New Synagogue, St. Helens, to teach Hebrew and English to the children, who are mostly very young. The congregation provide him a residence and schoolroom, and allow him an annual sum to assist in the service of the Synagogue. His pupils number seventeen, and in the course of another year if he remains amongst us, there will be an addition of at least six male and female pupils. I am sorry I am not able to say there is a good choice of elementary books, of which I believe there is a great scarcity even in England. My countrymen are unfortunately being much behind their co-religionists in the neighbouring nations. Having now started what I hope you will not think an unnecessary account of the origin and present position of this little community appropriately denominated Shearith Yisrael, I will most willingly assist you with your kind and generous offer to advise us on matters of difficulty and to you; without therefore wishing to be troublesome or intrusive, I beg your attention and consideration of the following to which at your leisure we hope for a reply.

Firstly— here be not ten persons present on Sabbath. *Respectfully*

PROSELYTES

we or not take out the Sefer and read the portion!
Second.—At the appropriate seasons, should we or not read the prayers appointed for rain and dew, the seasons in this hemisphere, as you are aware, being opposite to those of our native country? The same question refers to the time of saying "Talos Motzor."

Third.—In case a Harulavah be a Cohen, should the father or son be called to the reading of the Torah first, and at what part of the section?
Fourth.—Your Law No. 23 says, "In every Synagogue where there are Colonies, Dutchmen must take place," thus making it imperative. In these Colonies, unfortunately, and I do not attempt to conceal the fact, there are Cohanim, as well as others, who do not scrupulously adhere to the duties appertaining to the keeping of the Shabbos. Is it intended that such persons shall be compelled to Duchen, they having always and of their own desire withdrawn prior to the commencement of "Ye Seeray Laphonecho," which prayer I have in consequence and with reluctance invariably omitted?

Fifth.—Have you or not sanctioned the omission of "Barne Madlken" ("Pittum Haktores" and "Azehu Mekomon," or any portion of the customary services), having been asserted by a person lately from London that you have? Sixth.—Our Mohel having lately operated on two children of the respective ages of six and eight years at some distance from town, took on himself the responsibility in the presence of a medical gentleman to administer the lately discovered soothing agent "chloroform" before operating, will you be kind enough to say whether such a thing is allowable under similar circumstances?
Lastly.—The desire to know whether, under favourable circumstances, you would authorize the making of female proselytes, there being one or two cases that have very frequently been brought under our notice, but which we have invariably refused to entertain, not thinking it a matter for laymen (most of whom are young and inexperienced in such affairs) to legislate upon!

I omitted to state that we have twenty-five privileged members, ten seetholders (only), thirteen occupants of ladies' galleries.
I cannot close this letter without calling your serious attention to the various articles that we sent out to these colonies for religious purposes—a greater evil I know not of, prayer books (especially festivals) are all misprints—although the prices are never objected to, we (the congregation) have some dozen sets of festivals quite useless, from being too short and tight. The Tephillin in two far off to be available. Hence the wrong both morally and civilly. Again epologising for the length of this epistle and with my earnest prayers that you may long live to guide Israel in the path of righteousness, assisted by numerous and affectionate offspring.

I beg to subscribe myself, Revd. and Dear Sir,
Yours faithfully,
A. H. HART, President Melbourne Congregation.

P.S.—Our Mohel, who has been in practice eight years, wishes to apply to you for a certificate under your hand. I can say from experience he is a very skilful man, and has always been successful, therefore, we should be obliged by your acquiescence. His name is Isaac Lazarus Lincoln.

The Chief Rabbi's reply to Hart is missing, but his attitude towards the more important matters is well known. A similar question to that asked by Hart regarding the seasonal prayers for the Southern Hemisphere was put by the Hobart Town Hebrew Congregation to the Chief Rabbi in June, 1846 and he replied that Geslem and Tal could be dispensed with altogether and that worshippers were exempt from Mashiv Horuach, but when rain is needed it could be silently said and inserted before the Aton Shomaimh Tephillah.

Frequent correspondence between the Chief Rabbi, Nathan Marcus Adler, and nearly all the communities in Australia regarding the thorny problem of proselytes indicates that he desired to examine each case individually, or that they should be examined by a duly authorised Beth Din which was to act under his jurisdiction. One of the seat-holders of the Congregation asked the Committee to take steps to make the female with whom he was cohabiting a "Gueresta" and the son born to them circumcised according to Jewish rites. Even to the most orthodox point of view the problem was not an easy one.
In the early days of the Colony there were not enough marriageable

סימן י

סדר מילי ד' צד יא
(יחזקאל, תרפ"ד)

שאלה ממה חבבי פדחת קק דבשח ופיל
כמתגודים בזה בלחמיקא בואינוב
אזירם בבלגנניכה. חיל:
הן עהב דבהה כמתקנה והסה ומריבב בין
פדחת לסינה בגוים ונרשין בבי כהפנות
אשר נקנה בשני ביהם גרשין וכלו האטוב
שנישט נומר פחחה אליהו טבילא זרע פנוסני
לאומרב פנירט דבסק ישרא קדם השי שחיה.

ומה שאלתם אודות ברבה סטנים בעיר
סחונים בה בלויסדאירים אשר סנס
דרך להם מניסן וליך ומחשיו וליך איז גריבה
מה יפשו. סנס פח כבל מימים ימימה שלט
א שאלה בימי עשר וליה גדול לחונט הכ מן
אבל איז סחרי זרקיל וסבט לפד שוכרש
דל כס חרה סוי גי האביר בלשיל ארח סוי
קין פכאל מעיר גראול שימות סנסמים להם
מניסן ועד הסרי והסיב סס לפיר סנסמים
בסיסם שלם סנסמים דע להם ובי מחשיו ועד
סנסח ולי און לסחיר ולין לפאל כלל כל סנסח

אסיפה דמילתא ילא נט לירד בערי אמריקא
בלגנניכ דלחייים סס לנסם
ביטוסיח איז ית לנסם לנסהו פכל יסוח סנסכ
בסין ובמארץ יאמרו פורד כפול וברנט ולא יאמרו
כלל בך פליט לא ביטוסיח ולא ביטוסיג אלל
דביטוסיח פכאל יטוסיג פלכס מחג סנסח עד
מג סנסוח ביחד דוקא לומר וזן פל וומר בטיה
ולל ססין חס כרי לחס למש סניח וסרסו זיל
פנלפיר נכחתי אס יטו דבדי אלו לרען לפני
פני חרד פירט יליז ובפרט לפני מי אגדול
סדרה ומעלה עמיד פורד סרוב סמופלא סנא
דנספסוי ראביר מקורש בטייה בירוח יפיל נקביה
כמחירי יעקב הבהן פראב ימשיל ולי
תמח לבי גס אטי סלכיר זסירא דבי רב
פלעיר יהודה חיים הבהן פראב

מסרתון סי

הי יצחק יצקו ווי"ס
שנת ה'תתק"ץ יצחק ית'ו

הי שמואל צוד סתרון
שנת דבר אסון
(יחזקאל, תרפ"ד)

בסיד ית' גי בדריה תפח חסליה לפיק.
שוכסים איז תרתיג פוהיר א. בן דוד שליטי"א.

אחדשית! תגני בזה עיר השאלה בזה"ל:

בבקי"ק שובה ישראלי בבואים איירם, נהגו
מלפני כעשרים שנה דיא קם יפוד הקהילה,
לומר תן סל ומטר בברכת השנים מששים יום
אחרי תקופת תשרי עד הספח אעפ"י שכאן ימות
החמה, סיפרי קהילה זו שייכים כולם ליוצאי פוריה
שהתיישבו כאן אבותיהם ושמשו להם במשך השנים
רבנים גדולים ובתוכם הרב דוד פסחון זצ"ל מחבר
שחית דבר שאול, שהקרו דרשו עד שפסקו לא לבקש
"אל וספרי בזמן הגיל, וכך נהגים עד היום רוב
הקהילות הוותיקות.

אמנם אלה שפרשו פקדילותיהם מתוך שחור
בתשובה הקיפו קהילה חרדית, נהגו לבקש
נששים בזמן הגיל.

בבואי סאן נפתקתי אס להמשיך את המנהג החדש
או לחזור לפנהג הקדום בפרט שהרבה
קהילות פבקשים נששים, במיוחד אצינו האשכנזים.

סי ג
הלכות תפלה

במדינה ו ארנישיל יסח סחורף
סלס סס יסח סקן סל בני סבל
יסח סקן סלס סס יסח סחורף סל בני סבל
חורשים סחסיס והססרס סנסח ולי וקולין
כסלו פנס סנס והסני פס"ד שס להס ליק
אז יסח סנסמי סלס, דסיס ביסח סקן
סלס לין סולין ולא מוכרין נשמים כלל וביסח
סחורף סלס ית להס לומר בסיס ססל וסן
סל וסני ולשול לחמריס ברנט ולין לחמריס
נדך פליס כל פיק, והבליס חליס סס פדברי
פרין בליס בסי"ב סול' ססל וסלסל אכרסס
ס" קי"ז והסנסו כן אז כנסר פריס וסיס כדעס
להסיסו כנסר וז, פלחנס קדמי סרס סנו'
רב יהודה פראב מדססס מרי' סס' מילי וסררל
פדריסס מחדש דריס פרין אז כדברי וסלרין
סרוב כיד ס' סנסב פלו ולא סיה יסס וסס
קרו מנס ולי' למיל לעדן קמח פחיל אס

סימן נו

שאלה והוכרת-גשמים במדינות שהקיץ מתחיל בחג הסוכות

שאלה: אנו תושבי זילאנדיא החדשה שהיא בחלק
הדרומי של כדור הארץ ומשונה אצלנו זמני הקיץ
וההורף משל מדינות אירופה, כי הקיץ מתחיל סימי
חג הסוכות וההורף מתחיל בחג הפסח ואילך, ואנו
מוזכרים בשם אחרי הסוכות כמו בארץ ישראל. אבל
לענין שאלת הגשמים אנו מסתפקים איכתי לומר ותן
של ומטר.

תשובה: שאלה מעין זה נמצאה בתשובת הרא"ש (כלל
ד אות י). דעת הרא"ש היא כי במדינה כזאת
יאמרו אחרי הפסח ותן של ומטר. אבל הוא בעצמו אומר,
אע"פ שכן דעתו אבל דבריו בזה לא נתקבלו. הביא כתב
גוי דלכתחילה לא קייל כוחתיה. כיון שנחשש בתפוצות
ישראל ולא כוחתיה. מ"מ בדעבד אם יחיד טעה ושאל פטר

בברכה אשנים אינו פוזיב לחזור ולתתפלל אלא בתורת
נדבה. וכן חסדינו והאחרונים.

ולכן במדינת ניו זילאנד אל תשנו ממנהג ישראל בכל
התפוצות שאחרי סוכות תאמרו ותן של ומטר אחרי
הפסח תאמרו ותן ברכה ולא ותן של ומטר. וכן לא תזכירו
בשיב הרוח ומוריד הגשם כמבואר בשרע (סימן ק"ז).
וכן הוא בערוך השלחן (ולא כמו שכתבתם שבעל ערוך
השלחן פסק שיש לומר אחרי סוכות ותן ברכה אחרי פסח
ותן של ומטר). וכתב עוד שכל המסקס בזה ראוי
לעונש. ורק אם יחיד טעה ואמר אחרי הפסח ותן של ומטר
אינו חוזר כי לענין בדעבד תששין לדעת הרא"ש אין
מחזירין אותו.